

Pohjanmaan opettaja Österbottens lärare

1/2025

Educa-messut

Kevät on täynnä
pääasioita

- AI som en del av skrivprocessen
- Alma on mahdollistaja
- Historiaa: Tärpanttikkeli

Sisältö

- 4 Tervehdys kevääseen!
- 4 Mutta kuka puolustaa lapsia ja nuoria?
- 5 Men vem försvarar barn och unga?
- 6 Tuleva kevät on täynnä pääasioita
- 8 Den kommande våren är full av prioriteringar
- 10 Terveisiä Educa-messuilta!
- 13 Utbildning bygger broar
- 14 Yle Uutisluokka – käytännön mediakasvatusta parhaimmillaan
- 16 AI som en del av skrivprocessen
- 18 Uusi tasopalkkamalli
- 20 Alma on mahdollistaja
- 22 Miten olisi vähän lisää sinnikkyyttä?
- 23 Koulutuspilotilla kohti parempaa ryhmänhallintaa
- 24 Verkossa kohtaamisen taidolla perusopetusta laadukkaasti verkkokoulussa -ihan diginä ja tavallisella oppikirjalla höystettynä
- 26 Historiaa ajalta ennen Pohjanmaan Opettajaa: Tärpöntikkeli
- 28 Kokouskutsu / Möteskallelse
- 30 Yhteystiedot 2024

Pohjanmaan opettaja - Österbottens lärare 1/2025

Päätoimittaja: Sami Peltoharju, oajpohjanmaa@gmail.com

Kansikuva: ChatGPT (Dall-E 3). Maisema on laajennettu Photoshopin

Generative Fill -toiminnolla.

Taitto: Anita Kataja

Paino: Waasa Graphics Oy, Vaasa

ISSN 1799-1897 (painettu) ISSN 2737-3282 (verkkojulkaisu)

Tervehdys kevääseen!

Oletettavasti lehden ilmestymisen aikaan alkaa jo vähän kevään merkkejä luonnossa ilmetä. Tämä lehti on pakattu siinä vaiheessa tammiukuuta kun plussakelejä ihmeteltiin. Minkähänlainen kevät noin leudon talven jälkeen tuleekaan.

Edellisen lehden ilmestymisen jälkeen alueyhdistyksessämme on toimittu aktiivisesti monella saralla. Toivottavasti olette seuranneet lehden lisäksi meidän muitakin viestintäkanavia saadakseen tietoa teidän tueksi toteuttamastamme toiminnasta.

OAJ:n tavoitteiden ja päämäärien toteutumiseen vaikuttaminen seudullamme on ensimmäinen tehtävämme edunvalvonnan, jäsenryhmien yhteistyön edistämisen sekä koulutusten ja tapahtumien järjestämisen lisäksi.

Olemme alueyhdistyksenä järjestäneet esimerkiksi luottamusmiespäivät, jäseniltaa, muutosneuvotteluihin valmistautumisen koulutusta, liikuntaa keholle ja rauhaa aivoille, koulutuksia opettajan vastuista ja velvollisuuksista, edunvalvonnasta ja työsuojelusta. Osa toteutettiin paikallisesti, osa Teams-koulutuksena ja esimerkiksi Immo Salon luento tekoälystä toteutettiin sekä livenä että Teamsissa. Vuosikokouksessa avataan viime vuoden toimintakertomus tarkemmin.

Nyt on aika valmistautua kuntavaaleihin, olemme siihenkin liittyen järjestäneet koulutuksen jäsenyhdistyksillemme, se on jo toteutunut ennen lehden ilmestymistä. Tämän lehden artikkeleista löytyy OAJ Pohjanmaan, OAJ:n ja FSL:n puheenjohtajien nostoja kuntavaaleihin liittyen.

OAJ:n alla toimii valtakunnallisesti 17 alueyhdistystä. OAJ:n Pohjanmaan alueyhdistyksellä on jäsenyhdistyksiä 37 kpl. Alueellamme on 7596 jäsentä näiden jäsen- tai paikallisyhdistysten alla toimivissa erilaisissa ala- tai oppilaitoskohtaisissa jäsenyhdistyksissä tai opettajayhdistyksissä. Tämä lehti tulee teille kaikille Opettaja-lehden liitteenä.

Lehden kansikuva on jälleen AI-tuotos. Tekoä-

Sami Peltoharju
tiedottaja
oajpohjanmaa@gmail.com

ly on saapunut ja sitä näkyy paljon hyödynnettävän. Lehden yksi ruotsinkielinen artikkeli koskee tekoälyn käyttöä opiskelijoiden kirjoitus- ja oppimisprosesseissa. Tekoälyn käyttöön rohkaisua tarvittaisiin jotta sen hyödyntämisestä tulisi arkipäivää. Varmasti osaisimme tehostaa ja syventää oppimista sen avulla. Ellet vielä ole kokeillut niin kokeile!)

Viestimme sähköpostitse paikalliset ja jäsenyhdistyksille, joista viestejä jaetaan opettajayhdistyksille ja teille opettajajäsenille asti. Mikäli sinulle asti ei sähköpostit tule, ota

yhteyttä oman yhdistyksenne yhteysopettajaan. Alueyhdistyksemme kohderyhmänä on kaikki OAJ-jäsenet Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan alueilla, joten viestinviejä tarvitaan :)

Somekanavissa olemme myös olleet aktiivisia, suosittelimme että seuraisitte kanavia Facebookissa ja Instagramissa tunnuksella @oajpohjanmaa. Puheenjohtajamme Kari Nieminen lähettää YouTubeessa perinteisesti pikaiset kokousterveiset. Ryhdy seuraamaan sitäkin kanavaa!

Perinteisten somekanavien lisäksi meillä on tarjota suuremman yleisön kattava, vapaasti ja nimetönä seurattava WhatsApp-kanavamme. Mikäli luet online-lehteä, voit klikata itsesi kanavalle tästä linkistä: <https://www.whatsapp.com/channel/0029VaFOv6SF1YIWoy8Faw3J> tai jos luet paperiversiota, voit kuvata QR-koodin ja siirtyä siitä suoraan kanavalle:

Huomioikaa myös jäsenedet! OAJ:n jäsenyyssivustolla on paljon linkkejä etuihin sekä Member+ palveluun jossa on lisää etuja.

Innokasta kevättä! Nähdään alueyhdistyksen vuosikokouksessa ja tulevissa tapahtumissa!

Sami Peltoharju, viestijä
OAJ Pohjanmaa. Vaasa

Mutta kuka puolustaa lapsia ja nuoria?

Kaavoitus, investoinnit ja kunnan taloudellinen tilanne ovat kunnanvaltuustojen vakiopuheenaiheita. Kuntien isoimmat toiminnot – varhaiskasvatus ja opetus – tulevat puheeksi pääsääntöisesti vain talouden kautta ja silloinkin pohdittaessa kasvavia toimintamenoja tai leikkauskohteita.

Lasten ja nuorten kasvatus ja koulutus ovat yhteiskunnan kulmakiviä, joilla on suora vaikutus tulevaisuuden kehitykseen. Laadukas kasvatus ja koulutus luovat hyvän pohjan nuoren tulevaisuudelle ja on Suomen menestymisenkin kannalta kriittinen menestystekijä. Etenkin, kun syntyvien lasten määrä on merkittävässä laskussa. Tulevaisuudessa pienenevien ikäluokkien tulisi saada tehtyä yhä suuremman osan Suomen talouskasvusta.

On hyvä tiedostaa, että kasvatus ja koulutus eivät ole vain yksittäisten perheiden tai koulujen vastuulla, vaan ne ovat koko yhteiskunnan yhteinen tehtävä ja erityisesti kuntien. Niihin panostaminen on investointi tulevaisuuteen, jonka vaikutukset näkyvät pitkällä aikavälillä. Päätäjät usein keskittyvät hankkeisiin, joiden vaikutukset ovat nopeasti mitattavissa ja näkyvissä, kuten infrastruktuuriin tai taloudellisiin kannustimiin. Tämä on todennäköinen syy, mikä tekee kasvatuksesta ja koulutuksesta poliittisesti vähemmän houkuttelevia investointikohteita.

Miksi näin? Uskallan väittää, että kyse on tiedonpuutteesta ja kyvystä katsoa riittävän pitkälle tulevaisuuteen. Harva nykypäätäjistä tietää, milaista meno on nykyään päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa. Moni pohjaa ajatuksensa omaan koulu-aikaansa – oli siitä kulunut 5 tai 50 vuotta. Onhan meistä jokainen käynyt koulua!

Päiväkodit ja koulut eivät ole kuten ennen. Muutos heikompaan suuntaan on kiihtynyt erityisesti viimeisen vuosikymmenen aikana. Esimerkiksi monenlaiset tarkkaavaisuushäiriöt ja jopa aggressiivinen käytös ovat valitettavasti tulleet päiväko-

tien ja koulujen arkeen. Opettajat eivät pysty keskittymään kasvattamiseen ja opettamiseen siinä määrin kuin haluaisivat.

Otsikon ajatus heräsi, kun mietin, että ketkä ovat niitä rohkeita valtuutettuja, jotka puolustavat lapsia, nuoria ja heidän tulevaisuuttaan? Esimerkiksi elinkeinoelämällä, kulttuurilla ja liikunnalla on omat puolustajansa ja sitä pidetään täysin hyväksyttävänä.

Mutta ketkä ovat he, jotka pitävät varhaiskasvatuksen ja opetuksen puolia kunnanvaltuustoissa? Monesti kuulee, että opettajataustaisen valtuutetun näin tehdessään, häntä pidetään oman edun tavoittelijana. Mutta onko sittenkään kyse opettajan omasta edusta? Vai ehkä jostain isommasta? Pitäisikö muidenkin miettiä lasten ja nuorten tulevaisuutta?

Kun haluamme rakentaa kestävää ja hyvinvoivaa yhteiskuntaa, kasvatuksen ja opetuksen tulee olla vahvemmin päätöksenteon keskiössä. Ei vain juhlapuheissa vaan myös käytännön toimissa.

Kari Nieminen
puheenjohtaja
OAJ Pohjanmaa

Men vem försvarar barn och unga?

Planläggning, investeringar och kommunens ekonomiska situation är återkommande samtalsämnen i kommunfullmäktigen. Kommunernas största funktioner – småbarnspedagogik och undervisning – tas i regel upp till diskussion endast genom ekonomin och även då i samband med ökande verksamhetsutgifter och nedskärningsobjekt.

Barn och ungas fostran och utbildning är samhällets hörnstenar som har direkt effekt på utvecklingen av framtiden. En högklassig fostran och utbildning skapar en god grund för de ungas framtid och är en kritisk faktor även med tanke på Finlands framgång, framför allt när antalet barn som föds sjunker märkbart. I framtiden borde de mindre åldersklasserna kunna åstadkomma en allt större del av Finlands ekonomiska tillväxt.

Det är bra att vara medveten om att fostran och utbildning inte ligger på enskilda familjers eller skolors ansvar utan är en gemensam uppgift för hela samhället – och framför allt för kommunerna. Att satsa på fostran och utbildning är en investering i framtiden och effekterna framkommer på lång sikt. Beslutsfattarna koncentrerar sig ofta på projekt där effekterna kan mätas och ses snabbt, såsom infrastruktur eller ekonomiska drivfjädrar. Det här är sannolikt en orsak till att de är politiskt sett mindre attraktiva investeringsobjekt.

Varför är det så? Jag vågar påstå att det är fråga om brist på kunskap och förmåga att se tillräckligt långt in i framtiden. Det är få av dagens beslutsfattare som vet hur det numera är på daghem, i skolor och i läroanstalter. I sina tankar utgår många från sin egen skoltid – oberoende om det är 5 eller 50 år sedan. Var och en av oss har ju gått i skolan!

Daghemmen och skolorna är inte som förr. Förändringen i en sämre riktning har försnabbats särskilt under det senaste årtiondet. Till exempel har många slags koncentrationssvårigheter och till och med aggressivt beteende blivit en del av vardagen

på daghemmen och i skolorna. Lärarna kan inte koncentrera sig på fostran och undervisning i den utsträckning som de skulle vilja.

Idén till rubriken föddes när jag funderade på vilka de modiga fullmäktigeledamöter är som försvarar barn, unga och deras framtid? Till exempel näringslivet, kulturen och motionen har sina egna försvarare och det anses vara helt acceptabelt.

Men vilka är de som försvarar småbarnspedagogiken och undervisningen i kommunfullmäktige? Man får ofta höra att fullmäktigeledamöter med lärarbakgrund som gör så anses eftersträva sina egna intressen. Men är det fråga om lärarens eget intresse? Eller något större? Borde även andra fundera på barn och ungas framtid?

När vi vill bygga ett hållbart och välmående samhälle, måste fostran och utbildning vara en starkare del av beslutsfattandets kärna. Inte endast i jubileumstal utan även vid praktiska åtgärder.

Kari Nieminen
ordförande
OAJ Österbotten

Kuva Leena Koskela.

Tuleva kevät on täynnä pääasioita

Keväällä jokaisessa Suomen kunnassa käydään kuntavaalit. Ne ovat OAJ:n jäsenten kannalta erityisen tärkeit, sillä koulutus ja kasvatus ovat kuntien pääasioita. Vaikeasta julkisen talouden tilanteesta huolimatta on pystyttävä entistä vahvemmin puolustamaan laadukasta opetusta ja jokaisen lapsen ja nuoren oikeutta yhdenvertaiseen koulutukseen ja kelpoisiin opettajiin.

Koulutuksesta ja kuntavaaleista käytiin kiinnostavaa keskustelua Educassa OAJ:n järjestämässä kahdeksan puolueen puheenjohtajan kuntavaalipaneelissa. Erityisen ilahduttavaa oli, että kaikkien puolueiden puheenjohtajat kannattivat opettajanimikkeen suojaamista, ja enemmistö kannatti myös opettajarekisterin perustamista.

Opettajanimikkeen suojaaminen on mahdollista ottaa käyttöön jokaisessa kunnassa varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle välittömästi. Emme voi hyväksyä sitä, että opettajanimikettä voi käyttää kuka tahansa, ja opettajanakin voi toimia lähes kuka tahansa. Opettajan työn arvostus ja merkitys on tehtävä näkyväksi myös kaikille huoltajille ammattinimikkeen suojaamisella.

Edelleen vaikutamme vahvasti siihen, että saamme Suomeen opettajarekisterin, jonka avulla nostamme alan arvostusta ja pystymme arvioimaan tarvittavat opettajien koulutusmäärät tutkitun tiedon perusteella. Erityisopettajista on esimerkiksi iso pula, mutta kukaan ei tiedä, kuinka paljon erityisopettajia oppimisen tuen uudistamisen myötä tarvitaan.

Koulutuksen puolustaminen on kaikille helppoa, sillä koulutuksen merkitys talouskasvulle ymmärretään laajasti. Oppimisen ja koulutustason nostamisen tärkeyden puolesta puhutaan paljon. Mutta kun ryhdytään keskustelemaan riittävästä rahoituksesta ja resursseista, valinnat ja päätöksenteko vaikeutuvat. On selvää, että tarvitsemme pitkäjänteisen suunnitelman koulutuksen perusrahoituksen vahvistamiseksi. On myös selvää, että koko koulutusketjusta on huolehdittava. Ammatillisen koulutuksen leikkaukset ja aikuiskoulutustuen lakkauttaminen ovat isku koulutustason nostamiseen, osaajapulan ratkaisemiseen sekä elinikäisen oppimisen tukemiseen.

Voimme aidosti iloita myös onnistumisista. OAJ sai vaikuttamistyöllään läpi monia asioita hallitusohjelmaan. Panostukset esimerkiksi perusopetukseen, oppimisen tuen uudistamiseen, varhaiskasvatuksen opettajien koulutusmäärien nostamiseen sekä TKI-toiminnan vahvistamiseen ovat kannatettavia päätöksiä. Teimme hartiavoimin töitä myös vientimallilain kumoamiseksi ja esitimme lukuisia ratkaisuja, jotka olisivat olleet jäsentemme ja alan kannalta suotuisampia. Siinä emme onnis-

Voimme aidosti iloita myös onnistumisista. OAJ sai vaikuttamistyöllään läpi monia asioita hallitusohjelmaan.

tuneet, mutta vaikuttamistyömme ei ole päättynyt. Opettajat ja esihenkilöt ansaitsevat kilpailukyisen ja oikeudenmukaisen palkkakehityksen myös jatkossa.

Voimme iloita yhdessä OAJ:n viime vuoden järjestökuvatutkimuksen tuloksista, jonka perusteella jäsenyytyväisyys on kasvanut 56 prosenttia. Jäsenhankinnan ja jäsenpidon eteen on kuitenkin tehtävä entistä ponnekkaammin töitä. Se on yksi painopisteistä, jossa meidän tulee onnistua juuri alkaneen strategiakauden aikana. Meidän on myös vahvistettava neuvotteluasemaamme sekä parantaa koulutuksen ja kasvatuksen tutkimuksen resursseja ja laatua, mikä julkisen talouden haasteissa ei ole helppoa.

Tämä kevät on työntäyteinen, mutta sitä kohti kuljemme varmoin askelin yhdessä. Edessä on kunta- ja aluevaalit, ja tavoitteenamme on, että jokaisessa Suomen kunnassa koulutus ja opettajien palkka nousevat kuntavaalien pääasioiksi. Teemme myös aktiivista vaikuttamistyötä hallituksen puoliväliriiheen. Lisäksi käymme sopimusneuvottelut lähes kaikilla sopimusaloillamme. Viestimme jäsenillemme aktiivisesti neuvottelujen etenemisestä. Voit olla varma, että OAJ tekee parhaansa, ja olemme jäsentemme puolella!

Katarina Murto
Opetusalan ammattijärjestö OAJ:n puheenjohtaja
Helsinki

Kuva Leena Koskela.

Den kommande våren är full av prioriteringar

Under våren ordnas kommunalval i alla kommuner i Finland. Kommunalvalet är särskilt viktigt för OAJ:s medlemmar, eftersom utbildning och fostran är ett av de viktigaste ämnena i kommunerna. Trots den svåra situationen inom den offentliga ekonomin måste man allt starkare kunna försvara en kvalitativ undervisning och varje barn och ungdoms rätt till likvärdig utbildning och behöriga lärare.

Under en kommunalvalspanel med ordföranden från åtta partier som OAJ ordnade i Educa fördes intressanta diskussioner om utbildning och kommunalval. Särskilt glädjande var att ordförandena för alla partier gav sitt understöd till att skydda lärarnas yrkestitel och de flesta understödde även grundandet av ett lärarregister.

Skyddet av lärarnas yrkestitel kan omedelbart tas i bruk i varje kommun ända från småbarnspedagogiken upp till det andra stadiet. Vi godkänner inte att lärartiteln kan användas av vem som helst och att nästan vem som helst kan arbeta som lärare. Uppskattningen för lärarens arbete och dess betydelse måste synliggöras även för alla vårdnadshavare genom att skydda yrkestiteln.

Vi fortsätter att arbeta intensivt med att få ett lärarregister till Finland som kan bidra till att öka uppskattningen för branschen och genom vilket vi kan uppskatta lärarnas utbildning utifrån undersökta fakta. Det råder till exempel stor brist på speciallärare, men ingen vet hur många speciallärare som behövs när stödet för lärande förnyas.

Det är lätt för alla att försvara lärandet, eftersom utbildningens betydelse för den ekonomiska tillväxten är vida förstådd. Man talar mycket för vikten av att öka lärandet och utbildningsnivån, men när man börjar diskutera tillräcklig finansiering och resurser blir det svårare att göra val och fatta beslut. Det är tydligt att vi behöver en långsiktig plan för att stärka grundfinansieringen för utbildningen. Det är också tydligt att man måste värna om hela utbildningskedjan. Nedskärningarna inom yrkesutbildningen och det nedlagda vuxenutbildningsstödet är ett slag mot höjningen av utbildningsnivån, bristen på kunniga lärare och stödjande av livslångt lärande.

Vi kan också genuint glädjas över framgångar. Genom sitt påverkansarbete lyckades OAJ få igenom många punkter i regeringsprogrammet. Satsningarna till exempel på den grundläggande undervisningen, förnyande av stödet för lärande, ökat antal studieplatser för lärare inom småbarnspedagogik och stärkande av FUI-verksamhet är beslut som vi understöder. Vi arbetade med alla krafter för att också upphäva exportmodellen och föreslog åtskilliga lösningar som skulle ha varit mer gynnsamma för våra medlemmar och med

Vi kan också genuint glädjas över framgångar. Genom sitt påverkansarbete lyckades OAJ få igenom många punkter i regeringsprogrammet.

tanke på branschen. Där lyckades vi inte, men vårt påverkansarbete har inte upphört. Lärarna och cheferna förtjänar en konkurrenskraftig och rättvis löneutveckling även i framtiden.

Vi kan tillsammans glädjas över OAJ:s resultat i fjolårets undersökning om organisationens profil. Enligt undersökningen har medlemsnöjdheten ökat med 56 procent. Man måste emellertid arbeta alltmer för att värva medlemmar och hålla kvar dem. Det här är en av de viktigaste punkterna där vi bör lyckas under den nyligen startade strategiperioden. Vi måste också stärka vår förhandlingsställning och förbättra resurserna för och kvaliteten av forskning inom utbildning och fostran, vilket inte är enkelt med tanke på utmaningarna inom den offentliga ekonomin.

Den kommande våren är arbetsfylld, men vi går tillsammans med stadiga steg. Framför oss har vi kommunalval och välfärdsområdesval, och vårt mål är att utbildningen och lärarnas lön ska bli prioriterade frågor i kommunalvalet i varje kommun i Finland. Vi utför även aktivt påverkansarbete för regeringens halvtidsöversyn. Dessutom för vi avtalsförhandlingar inom nästan alla våra avtalsområden. Vi informerar aktivt våra medlemmar om hur förhandlingarna framskrider. Du kan vara säker på att OAJ gör sitt bästa och att vi står på våra medlemmars sida!

Katarina Murto
ordförande
Undervisningssektorns
Fackorganisation OAJ
Helsingfors

Terveisiä Educa-messuilta!

Terveiset Helsingin Messukeskuksessa tammikuun lopussa pidetyiltä Educa-messuilta!

Educa on Pohjoismaiden suurin opetus- ja kasvatustapahtuma. Siellä paitsi kohdataan kollegoiden kanssa ja saadaan inspiraatiota omaan opetustyöhön, myös luodaan yhdessä tulevaisuuden koulutusta. Tulevaisuus olikin messujen teemana otsikkonaan Merkityksellinen tulevaisuus rakentuu osallisuudella, oppimisella ja osaamisella.

Educa on maksuton messutapahtuma, ja se tarjoilee opetus- ja kasvatustapahtumien uusimmat tuulet sekä polttavimmat puheenaiheet. Messuilla tapahtuu kaiken aikaa. Tuote-esittelyjen ja myynnin lisäksi useat esiintymislavet ympäri suurta messuhallia keräävät massoittain opetus- ja kasvatustapahtumien ammattilaisia kuuntelemaan luentoja, keskusteluita sekä katsomaan esityksiä. Tämän vuoden messujen ehdottomia tärppejä olivat puoluejohtajien vaalitentti, OAJ:n suuri työmarkkinakeskustelu sekä vuoden koulutusvaikuttaja 2023 -kunniamaininnan saaneen professori Nina Sajaniemen puheenvuoro.

Messujen kohokohtana pidän kuitenkin Opetusalan Ammattijärjestö OAJ:n julkistamaa Sivistyskuntakonetta. Sen mittareiden avulla voi tarkastella kasvatuksen ja koulutuksen laatua kunnissa ja verrata tuloksia koko maan tilanteeseen sekä verrokkikuntiin. Hyvää tietoa erityisesti kuntavaaliehdokkaille!

Edellä mainittujen lisäksi itselleni parasta antia olivat nimenomaan kollegoiden kohtaamiset. Käytävillä käveli tämän tästä vastaan vanhoja opiskelukavereita, työkavereita tai OAJ:n kuvioista tuttuja opettajia. Joidenkin kanssa pääsin rupattellemaan vähän enemmänkin istumalla open olohuoneessa tai käymällä kahvilla. OAJ:n hallituksen jäsenet työskentelevät vuoron perään myös OAJ:n messuosastolla. Mukavaa messuhömppää tarjosi Vantaan kaupungin osaston tekoälyavusteinen valokuvauspiste. Pitihän sitä tietysti käydä kuvauttamassa itsensä supernaisena, ja niin näytti tekevän

moni muukin messuvieras, koska jono Vantaan pisteelle oli koko ajan melkoisen pitkä.

Messuoppaasta silmiini osui useampi puheenvuoro, jossa käsiteltiin oppilaitosten turvallisuutta. Mika Vesalan luento puhejudosta sai paljon kehuja. 1960-luvulla Yhdysvalloissa kehitetyn puhejudon periaatteena on rauhoittaa kiihtynyt ihminen myötäilemällä hänen tunteuksiaan. Puhejudo antaa keinoja selvittää erimielisyyksiä rakentavasti, ja sen tehtävänä on auttaa välttämään konflikteja haastavissa vuorovaikutustilanteissa. Tilanteet ovat erilaisia, mutta rauhoittelun periaatteet aina samat: huomioi tunteet, kuuntele, anna positiivinen viesti ja lopuksi ratkaisuehdotus. Ajankohtaista ja tärkeää asiaa siis, suorastaan kansalaistaitoa!

Mukana oli myös kansainvälinen ohjelmakokous International Stage -lavalla, jonka ohjelmaa pystyi seuraamaan myös striimin välityksellä.

Educa-messut ja OAJ-risteily tuovat odotettua vaihtelua muuten niin ankeaan tammikuuhun. Lähdetään ensi vuonna liikenteeseen vieläkin suuremmalla joukolla!

Ohessa messukuvia myös teille nähtäväksi ja fiilisteltäväksi.

Pia Latomäki <3
Alueasiantuntija
OAJ Pohjanmaa

Utbildning bygger broar

När världen är i gungning och vi saknar svar på många svåra frågor, är tillgången på trygghet, stabilitet och en positiv framtidstro det som betyder mest. Det här förstår också en bildningskommun som känner av omvärlden och värderar en trygg, kvalitativ och tillräcklig lärtig för växande barn och ungdomar. Med de rätta bildningsbesluten i kommunerna kan vi bygga viktiga broar till en ljusare framtid för individen och samhället.

Kommunens framgång hänger på en högkvalitativ fostran och utbildning. Beslutsfattarna i kommunerna bär på viktiga nycklar för att förbättra barn och ungas mående. Utbildning bygger nya kompetenser, som är trumfkort för kommunerna, samtidigt som det lockar nya skattebetalande invånare.

I vårens kommunalval väljs beslutsfattare vars uppgift är att säkerställa att barns och ungas rätt till kvalitativ fostran och utbildning blir verklighet. En ledstjärna i det här arbetet måste vara jämlikhet, för det är det vårt utbildningssystem bygger på. Kommunalvalet är ett bildningsval, bildning föds genom utbildning. Vi befinner oss i en situation där vi måste kunna förbättra lärresultaten, stärka kompetensnivån och trygga demokratiska värderingar. Behovet av att säkerställa kunnig arbetskraft är också uppenbart. Med blicken inställd såväl långt i framtiden som nära ska kommunernas uppdrag formuleras.

Högkvalitativ utbildning föds inte utan tillräcklig finansiering, den föds inte genom effektivisering och tillfälliga projekt. Utbildning är en investering som ökar i värde under årtionden för både individens och hela samhället. Utbildning är en investering i framtiden. Kommunala beslutsfattare har en viktig uppgift när de beslutar om utbildningens finansieringsnivå och fördelar resurserna. Att satsa på bildning är att värdera människorna och deras rätt att utvecklas och forma sina egna liv. De bildningsbeslut som fattas i kommunen inverkar särskilt mycket på de ungas vardag och framtidstro.

Fungerande grundläggande tjänster som småbarnspedagogik och grundundervisning lockar barnfamiljer till kommunen. Att satsa resurserna här, ger positiva ringa på vattnet som bidrar till invånarnas välbefinnande och i förlängningen kommunen ekonomi och attraktionskraft.

Ett sjunkande elevantal bör ses som en möjlighet att stärka undervisningsresursen per elev. De demografiska förändringarna är en utveckling som en framgångsrik bildningskommun förhåller sig till med en genomtänkt strategi och förmåga att samarbeta och tänka nytt. Med en högklassig utbildning som kommunens varumärke bäddar man dessutom för en lyckad rekrytering till lärar- och rektorstjänsterna.

En kunnig och välmående personal är en grundförutsättning i en bildningskommun. Att satsa på bildningstjänsterna i kommunen lockar till sig behöriga lärare och rektorer, vilket är en garant för kvalitet på utbildningen. Genom att måna om välbefinnandet och se till att personalens kompetensutveckling är en prioritet, bidrar man till att fler vill jobba kvar och utvecklas inom sitt yrke. Att garantera attraktionskraften också till lärar- och rektorsyrket är en investering med stor betydelse för hela kommunens bildningssektor.

Vi lärare och rektorer är proffs på utbildning, vi kan vår sak. Som lärarföreningar och enskilda medlemmar kan vi tillsammans använda vår stämma och lyfta utbildningsfrågor i vårens kommunalval. Bildning bygger broar till en ljusare framtid.

Inger Damlin
förbundsordförande
Finlands svenska lärarförbund FSL

Yle Uutisluokka

– käytännön mediakasvatusta parhaimmillaan

Uutisluokka on Yleisradion vuodesta 2014 alkanut mediakasvatushanke, jonka tavoitteena on parantaa nuorten medialukutaitoa ja lisätä kiinnostusta yhteiskuntaa ja ajankohtaisia asioita kohtaan. Nuoret tekevät itsensä näköisiä uutisia omista aiheistaan Yleisradion kolmelle eri alustalle: radioon, televisioon ja internettiin.

Uutisluokkatoiminta on suunnattu pääasiassa yläkouluikäisille eli 13 - 16-vuotiaille nuorille. Yleisradio antaa uutisluokalle ohjaajan eli uutisluokkakummin, joka on ammattitoimittaja. Toimintaan voi hakeutua ilmoittautumalla Yleisradioon, mutta kaikille halukkaille ei omaa uutisluokkakummi välttämättä riitä. Opettaja voi osallistua uutisluokkatoimintaan myös itsenäisesti verkkomateriaalin avulla. Uutisluokka kestää lukuvuoden, mutta kesken vuottakin on mahdollista tulla mukaan. Uutis-

luokka huipentuu keväisin Uutisluokan viikkoon, jolloin nuoret ja nuorten uutiset näkyvät ja kuullaan Ylen kanavilla ja verkossa. Uutisluokkatoimintaa on tarjolla myös ruotsiksi: Yle Nyhetsskolan.

Itse toimintaan mukaan

Uutisluokkatoiminnan olemassaolon ajan olin useaan otteeseen harkinnut lähtemistä mukaan, mutta vasta kymmenen vuoden jälkeen olin kypsytynyt ajatukselle osallistumisesta. Oppitunteja saa varata vähintäänkin 12, eli iso osa oman opettavan aineen oppitunneista. Mutta kun opettajia lähti mukaan kolme, aikataulut sovittiin kolmen oppiaineen oppitunneille. Kokkolan Isokylän yläkoulussa opettajakolmikron muodostivat äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja Essi Lähtenmäki, uskonnon ja elämäkatsomustiedon opettaja Jona Ollikainen ja allekirjoittanut historian ja yhteiskuntaopin opettaja.

Uutisluokka käytännössä

Uutisluokkakummiiksi saimme pitkän linjan toimittajan Petri Kuikan. Muita yleläisiä Petrin tukena olivat Petra Haavisto ja Kalle Niskala. Ensimmä-

mäisessä vaiheessa Petri tuli tutustumaan kouluun ja mukana oleviin opettajiin sekä neuvottelemaan aikatauluista. Toisella tapaamiskerralla mukana olivat myös uutisluokkalaiset. Kolmannella kerralla Petri piti oppilaille mediakasvatustunnit. Koko Isokylän koulun opettajakunnalle uutisluokkatoinnin tuottaja Pasilan päässä eli Mari Vesannummi esitteli Yle Triplet -palvelua, jonka avulla opettaja voi käyttää opetuksessaan uutisvideoista tehtyä oppimateriaalia.

Neljännellä kerralla päästiin jo itse asiaan eli uutisten tekoon. Ennakoon oppilaat olivat tehneet Forms-kyselyn nuorten arvoista 6. - 9. -luokkalaisille. Kyselyn tulosten ja arvioinnin pohjalta tehtiin uutisia Radion Suomen aluelähetysiin, Pohjanmaan tv-uutisiin ja Ylen nettisivuille. Osa oppilaista toteutti oppilaille suunnatun kyselyn, osa valmisti tv-lähetyksessä näkyvät kyltit ja pari oppilasta toimi reporttereina. Viidennellä kerralla pääsimme vierailulle Yleisradion Kokkolan aluetoimitukseen. Saimme tutustua toimitustyöhön, televisiouutisten editointiin ja radion lähetyskikköön, josta voidaan tarvittaessa lähettää ohjelmaa koko valtakuntaan, mikäli Pasila putoaa pois verkosta.

Kesäloman jälkeen palasimme takaisin uutisluokan pariin. Aluksi nuoret miettivät aiheita, joista he voisivat tehdä uutisen. Välityönä tehtiin radioon juttu, jossa kyseltiin nuorten kiinnostusta Yhdysvaltain presidentinvaaleihin.

Syksyn uutisaiheeksi valikoitui nuorten suhtautuminen energijuomiin ja niiden käyttö. Pohjatyönä suoritettiin Forms-kysely yläkoulun oppilaille ja tulosten analysointi. Uutisia tehtiin totuttuun tapaan radioon, televisioon ja nettiin. Suoritimme myös tutkivaa journalismia. Alakoululainen lähetettiin huoltajiensa luvalla ”valeostajaksi” paikallisiin päivittäistavaliikkeisiin. Hänen tehtävänään oli yrittää ostaa energijuomaa. Osa kaupoista myi ja osassa liikkeiden ohjeistus kielsi alaikäisille

myymisen. Juttuun saimme myös paikallisen päivittäistavarakaupan edustajan kertomaan heidän linjauksistaan energijuomien myynnistä alaikäisille.

Uutisluokkatoinnin anti

Yhteistyö Yleisradion kanssa sujui hyvin. Toiminta ei aiheuttanut opettajille merkittävästi ylimääräistä työtä. Oppitunteja kyllä meni enemmänkin kuin 12, mutta onhan mediakasvatus osa opetussuunnitelmaa. Uutisluokka mahdollisti opitunneilla käsiteltyjen asioiden soveltamista käytännössä. Uutisluokkakummi Petri osasi rohkaista ja motivoida oppilaita sekä jalostaa oppilaiden ideat toimiviksi uutisaiheiksi. Saimme myös havaita, että Yleisradion käyttämä tekniikka on keventynyt vuosien aikana ja työntekijät kehittyneet moniosaajiksi. Vierailupäivänämme Ylessä oli juuri otettu käyttöön radion uusi lähetystekniikka.

Tänä päivänä valeutiset valtaavat alaa. Oppi-

Näin ilmoitat luokkasi/opetusryhmäsi mukaan Ylen Uutisluokkatointaan

Kirjoita sähköpostiviestiin

- yhteystietosi (nimi, puhelinnumero, sähköpostiosoite)
- koulusi ja kunta, missä koulu sijaitsee
- kerro minkälaisen luokan ilmoitat mukaan, muista kertoa myös luokan oppilasmäärä
- lähetä viesti osoitteeseen yleutisluokka@yle.fi

laille tuli selväksi, että uutisen tulee perustua aina tosiasioihin. Mediakasvatustunneilla käsiteltiin myös vale uutisen tunnistamista. Väärän teksti-
muotoisen tiedon lisäksi myös kuva tai video voi olla muuta kuin todellisuuteen perustuva. Tekoäly antaa vale uutisten tekijöille uuden työkalun ja uutista voi olla entistä vaikeampi tunnistaa valheelliseksi. Oppilaat pitivät Uutisluokkaan osallistumista positiivisena kokemuksena. Se toi myös vaihtelua tavanomaiseen koulupäivään.

Mikko Metsäranta

historian ja yhteiskuntaopin lehtori
Länsipuiston koulu
Kokkola

AI som en del av skrivprocessen

Skrivande har alltid formats av olika teknologier som, när de har introducerats, har väckt frågor men även medfört oro. När exempelvis automatiska stavningskontroller infördes i ordbehandlingsprogram var det många som tänkte att elever och studerande inte längre kommer lära sig stava. De flesta nya inslag i vårt skrivande har alltså ofta problematiserats och kritiserats. Det gäller inte minst generativ AI som efter att den lanserades för allmänheten i november 2022 väckte stor debatt.

AI-teknologi har dock, sedan länge, påverkat skrivandet, exempelvis genom grammatik och stavningskontroller eller maskinöversättningar. Men när generativ AI introducerades var det många som hade synpunkter på den nya teknologin. Exempelvis lyftes frågor om vilken roll skrivandet får när generativ AI kan producera texter och vilken roll läraren, i sin tur, då har i skrivandet och skrivundervisningen. Ofta nämns också, när man talar om AI inom utbildning, risker för fusk och oetiska förfaranden.

Ur forskningssynvinkel vet vi dock väldigt lite om hur studerande skriver med generativ AI. Den forskning som finns tyder på att såväl studerande som lärare förhåller sig till AI på olika sätt; vissa är djupt kritiska till teknologin, andra välkomnar den. Det vi kan se är att de flesta lärare och studerande på olika sätt kan känna sig osäkra inför den. Därför behöver både lärare och studerande stöd och kunskap när det kommer till generativ AI och skrivande.

En viktig aspekt för att utveckla sitt skrivande är att få respons på det man skriver. Det utgör ett exempel på när generativ AI kan användas av studerande och lärare. Skrivandet är också centralt för att lära sig ett kunskapsinnehåll. Här behöver generativ AI inte nödvändigtvis ses som ett problem. Däremot kan lärare behöva tänka om kring hur de bedömer studerandes lärande och istället

VAD ÄR CO-WRITE?

rikta fokus mot själva skrivprocessen, snarare än mot den färdiga textprodukten. I det vill vi framhäva skrivandet som en process, men också som ett sätt att tänka.

Det går inte att låtsas som om AI inte finns eller att det borde förbjudas. Det som däremot behövs är mer kunskap om hur studerande skriver med generativ AI och vad det innebär för deras skrivprocesser och lärande. Därför behövs det mer forskning som undersöker generativ AI utifrån utbildningsvetenskapliga perspektiv. I projektet CO-WRITE undersöks just skrivandet eller mer specifikt det kollaborativa skrivandet som sker i hybrida lärmiljöer. Det betyder att vi är intresserade av att följa studerande som skriver med olika resurser (som generativ AI), på olika platser, tillsammans eller ensamma. Genom att undersöka studerandes skrivprocesser på detta sätt hoppas vi kunna bidra med kunskap om hur generativ AI, exempelvis, formar studerandes skrivande och vilka didaktiska implikationer det kan få för undervisning. I projektet deltar forskare från skilda

- Ett forskningsprojekt om kollaborativt akademiskt skrivande i hybrida lärmiljöer i högre utbildning vid Åbo Akademi
- Finansiärer: Högskolestiftelsen i Österbotten & Svenska Kulturfonden
- Forskare: Sofia Jusslin (projektledare), Charlotta Hilli, Fredrik Rusk, Mindy Svenlin, Jessica West och Ida Ekman från Åbo Akademi och Sofia Hort från Mälardalens universitet.
- Finansiärer: Högskolestiftelsen i Österbotten och Svenska Kulturfonden.
- Följ med projektet: www.abo.fi/projekt/co-write

forskningsfält men som delar ett intresse för frågor om skrivande, digital litteracitet, kollaborativa skrivprocesser och didaktik. Projektet är planerat att pågå under tre år.

Texten har samförfattats av **Sofia Hort, Charlotta Hilli, Sofia Jusslin, Mindy Svenlin, Jessica West, Fredrik Rusk och Ida Ekman**

Varhaiskasvatuksen opettajille, erityisopettajille ja päiväkodin johtajille UUSI TASOPALKKAJÄRJESTELMÄ 1.2.2025 ALKAEN

OVTES G-liitteeseen sovittiin joulukuussa 2024 uuden tasopalkkajärjestelmän käyttöönotosta, joka korvaa tähänastisen tehtävien vaativuuteen perustuvan järjestelmän. Uusi osaamiseen ja vastuuseen perustuva järjestelmä (OSVA) hyväksyttiin myös kuntien KVTES liitteisiin.

Valtakunnallisesti tämän vuoden 1.6.2025 järjestelyerästä (0,8%) OVTES G-liitteessä käytettiin 0,55% tasopalkkoihin ja kelpoisuuslisään ja loppu 0,25% tulee jaettavaksi paikallisesti. Kunnilla on aikaa 30.9.2025 saakka yhteensovittaa nykyiset palkat uuteen järjestelmään, mutta palkkasaatavat maksetaan takautuvasti viimeistään lokakuun palkanmaksun yhteydessä. Uuden kelpoisuuslisän korotukset tulevat maksuun 1.3.25 alkaen.

Mikä muuttuu?

Tasopalkkajärjestelmä perustuu osaamisen ja vastuun tasokriteereihin. Palkkaryhmittäin tasoja on vähintään kolme (A, B ja C). Kullekin tasolle on määritelty vähintään maksettava valtakunnallinen tasopalkka, mutta käytännössä kaikissa kunnissa on jo edellisen järjestelmän vuoksi tätä korkeammat tehtäväkohtaiset palkat, jotka eivät saa uuden järjestelmän myötä laskea. A-tason edellyttämä osaamisen ja vastuun taso tarkoittaa, että tehtävässä täyttyvä osaamisen ja vastuun **normaali** vaatimus. Arvioitaessa soveltuva osaamisen ja vastuun tasoa huomioidaan, että B- ja C-tasoilla edellytetään enenevästi, tietyn tehtäväalueen **laajempaa ja syvempää** hallintaa, useiden eri tehtäväalueiden ja monien asioiden yhtäaikaista hallintaa tai toisistaan poikkeavien tietojen ja taitojen hallintaa. Paikallisesti voidaan sopia palkkaryhmiin myös C-tason yläpuolisia tasoja (esim. D, E) jos sopimiselle on osaamisen ja vastuun määrittelyyn liittyvä perusteltu syy.

Uutta järjestelmässä on, että osa tasokriteereistä määritellään nyt valtakunnallisesti ja jokaisen kun-

OVTES G-liitteen uuteen palkkamalliin sovitaan valtakunnallisiin kriteereihin kolmitasoinen osaamiseen ja vastuuseen perustuva malli, johon paikallisesti yhteensovitetään entisen palkkamallin paikalliset kriteerit ja palikat.

nan on otettava ne omissa tasoissaan huomioon. Valtakunnallisten tasokriteerien lisäksi luodaan paikalliset tasokuvaukset. Esimerkiksi Varhaiskasvatuksen opettajan tasopalkassa (450044 ja 451044) esiopetus on nyt yksi valtakunnallisista kriteereistä, joka täytyy huomioida jatkossa kaikissa kunnissa. Muita tasoon B ja C sovellettavia kriteereitä ovat, että tehtävässä edellytetään laajempaa osaamista lasten tehostetun tuen tai erityisen tuen tarpeen vuoksi tai ryhmässä korostunut kulttuurinen moninaisuus ja monikielisten lasten määrä. Kriteeri huomioidaan ryhmäkohtaisesti vain, jos kyse on erottelevasta tekijästä eli kunnan kokonaistilanteesta ei yleensä korostu kyseinen tekijä. Ympäri vuorokautinen toiminta ja laajennettu aukioloaika sekä opettajan toimiminen päiväkodin varajohtajana ovat myös osa valtakunnallisia tasokriteereitä.

Varhaiskasvatuksen Erityisopettajan (451042 ja 450042) tasokriteereissä voidaan soveltaa edellisten opettajan kriteereiden lisäksi vielä sitä, toimii-ko kiertävän tai konsultoivan varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävässä tai työskennellään useassa lapsiryhmässä/päiväkodissa.

Päiväkodin johtajan (450020) tasoissa määritel-

lään osaamisen ja vastuun tasoon (B, C) vaikuttaviksi kriteereiksi johdettavien toimipisteiden ja/ tai henkilöstön määrä, päiväkodin johtamista laaja-alaisemmat johtotehtävät mm. perhepäivähoidon tai avoimen varhaiskasvatuksen johtaminen tai laajennettu aukioloaika/ ympärivuorokautisen toiminnan johtaminen. Apulaisjohtajan (450030) ylempiin tasoihin vaikuttaa se, onko Apulaisjohtaja vapautettu lapsiryhmästä päiväkodin johto-/ esihenkilötehtäviin sekä johdettavan henkilöstön määrä. Ryhmässä toimivan apulaisjohtajan tasokriteereihin voivat vaikuttaa myös edellä mainitut opettaja tasokriteerit.

Kaikkiin OVTES G- liitteen tehtäviin tulee paikallisesti sovittavia oman kunnan ominaispiirteisiin ja edelliseen järjestelmään liittyviä kriteereitä, jotka yhteensovitetaan uuteen järjestelmään. Tällainen kriteeri voisi olla esim. kielikylpyryhmässä toimiminen. Tasojen väliset vähimmäispalkkaerot on myös määritelty nyt valtakunnallisesti.

Tasopalkan lisäksi tasolisää!

Tasopalkan lisäksi voidaan maksaa euromääräistä tasolisää. Valtakunnallisia tasolisää on kaksi: opiskelijan ohjaus ja varhaiskasvatuksen lääkehoitoon liittyvä lisä. Paikallisesti määriteltyä tasolisää on mahdollista maksaa tietyistä lisätehtävistä- ja vastuista. Opettajat eivät ole velvollisia antamaan lääkehoitoa, joten se ei virallisesti ole valtakunnallinen tasolisä G-liitteessä, mutta mikäli opettaja jostain syystä suostuu lääkehoitoa toteuttamaan, voi paikallisesti tästä lisästä sopia. Paikallisia tasolisää voi olla useita ja niitä voi saada samanaikaisesti useitakin, mikäli ne liittyvät työntekijän sen hetkiseen tehtävään. Päiväkodin johtajille määräytyy valtakunnallinen tasolisä siinä tapauksessa, jos toimii myös varhaiskasvatusjohtajana.

Kelpoisuuslisä

Kelpoisuuslisää sovelletaan vain OVTES osion G päiväkotien henkilöstöön. Avoimen varhaiskasvatuksen opettajiin (esim. hinnoittelun ulkopuoliset kerhojen opettajat) ei kelpoisuudesta huolimatta lisää sovelleta. Kelpoisuuslisää ei myöskään tehtäväkuvasta riippumatta sovelleta KVTES:n piirissä oleviin varhaiskasvatuksen opettajiin, joilla ei ole varhaiskasvatuksen opettajakelpoisuutta. Kelpoisuuslisän saa päiväkodeissa varhaiskasvatuksen

opettajan kelpoisuusvaatimukset täyttävästä tutkinnosta, kasvatustieteen maisterin tutkinnosta tai niistä molemmista. Kelpoisuuslisä on valtakunnallisesti nyt alussa 15€, koska kevään järjestelyerästä ei ollut enempää rahaa jaossa. Tärkeää oli saada sopimukseen osa, joka erottaa pätevän ja epäpätevän opettajan palkkauksen. Maisterilisä on tällä hetkellä 37,88€. Työkokemuslisät ja henkilökohdattaiset lisät säilyvät ennallaan.

Keväällä 2025 paljon sovittavaa

Tasopalkkajärjestelmä on sitova. Siirtymäajan puitteissa kuntien on perustettava 1.2.2025 alkaen palkkatyöryhmät, myös OVTES G-osioon omansa. Palkkatyöryhmät suunnittelevat uuden palkkausjärjestelmän tasojen yhteensovittamista entiseen järjestelmään ja palkkoihin sekä ratkaisevat erilaiset soveltamiskysymykset. Lisätietoa oman kuntasi asioista saat aina omalta luottamusmieheltäsi.

Keväällä käydään myös koko kuntapuolen laajemmalla sopimusneuvottelut, kun nykyinen sopimus loppuu huhtikuun lopussa. Järjestötasolla näihin neuvotteluihin on myös OVTES G-liitteeseen monia tavoitteita, joilla pyritään parantamaan työehtoja, palkkausta sekä veto- ja pitovoimaa päiväkodin johtajien, erityisopettajien ja varhaiskasvatuksen opettajien osalta. Kevään neuvottelut määrittelevät myös tulevan sopimuskauden yleiskorotusten tason.

Ole kiinnostunut

Ole kiinnostunut mistä palkkasi muodostuu ja mitä uutta sopimuksissa sovitaan. Tarkista joka kuukausi palkkalaskelmasi ja ole itse oman työsi edunvalvoja. Paikallisen sopimisen myötä palkat eriytyvät kunnittain ja uuden palkkausjärjestelmän tasot ovat kuntakohtaisia. Luottamusmiehet ja me järjestön aktiivit olemme apunasi myös tarvittaessa.

OAJ Pohjanmaan Vaka-jaosto
Monika Koivumäki, PLM
Vaasa

Alma on mahdollistaja

Maanantai-iltapäivä rehtorin työhuoneessa. Iloinen puheensorina ja nauru kaikuu rehtorin oven takana Vaasan kansalaisopisto Almassa. Meneillään on aikuisten perusopetuksen välitunti. Kun aikuiset siirtyvät oppitunneilleen, odotettavissa on yläkerrasta kantautuvaa pianonsoittoa: nyt välituntiaan viettävät Merenkurkun koulun oppilaat, joiden opetuksesta osa tarjotaan Alman tiloissa.

Almasta on sukeutunut vuosien saatossa merkittävä maahanmuuttajakoulutuksen järjestäjä Vaasassa. Vuonna 2012 alkanut aikuisten perusopetus on kasvanut ”kouluksi koulussa”. Kuluvana lukuvuonna aikuisten perusopetuksessa opiskelee 170 opiskelijaa, jotka tarvitsevat peruskoulua edetäkseen jatko-opintoihin. Osa opiskelijoista tulee suomalaisesta peruskoulusta, kun taas osalla ei ole koulustausta ollenkaan. Peruskoulun päättötodistus on

heille arvokas. Vaikka suurin osa aikuisten perusopetuksen opiskelijoista on maahanmuuttotautaisia, koko ajan kasvaa myös kantasuomalaisten opiskelijoiden joukko. Syitä peruskouluopintojen keskeytymiseen on monia. Almassa on mahdollisuus saada opinnot päätökseen.

Silta - Alman kautta töihin

Alma tarjoaa peruskoulun ohella koulutusta hyvin erilaisissa elämäntilanteissa oleville maahanmuuttotautaisille. Vapaan sivistystyön kotoutumissuunnitelman mukainen koulutus, vanhalta nimeltään UMAKO-koulutus, on ensisijaisesti suunnattu luku- ja kirjoitustaidottomille erityisryhmille, mutta tällä hetkellä ryhmissä on paljon ukrainalaisia.

Alma myy suomen kielen ja yhteiskuntatiedon koulutusta myös Pohjanmaan maahanmuuttokeskukselle. Nämä koulutukset työllistävät yhden opettajan kokoaikaisesti. Maaliskuussa Almassa käynnistyy Pohjanmaan työllisyysalueen ostamana kotoutumiskoulutus.

Parhaillaan Almassa toimii ESR-rahoitettujen SILTA – Työllisyyden yhdyssilta Pohjanmaa

-hankkeen osahanke Alman kautta töihin. Siinä osallistujat petraavat suomen kieltään ja työelämä- ja työnhakutaitojaan kahdeksan viikon koulutusjaksoissa tavoitteena päästä nopeasti kiinni työelämään. Eräs tämän koulun kohderyhmiä on englannin kielellä ammattitutkinnon suorittaneet. Tulokset ovat lupaavia. Kurseilla on hyvä draivi ja eteenpäinmenon meininki.

Alma mahdollistaa aidosti kahdella kielellä

Vaasan kansalaisopisto Alma aloitti toimintansa 2021, kun Vaasa-opisto ja Vasa Arbis yhdistyivät kaksikieliseksi opistoksi. Tavoitteena oli koota voimat ja erityisesti turvata kansalaisopistotoiminta ruotsiksi Vaasassa. Ajoitus oli oikea. Vuonna 2024 toimeenpantiin mittavat vapaan sivistystyön valtionosuusleikkaukset. Kun lisäksi samaan aikaan käynnistyi Vaasan kaupungin säästöohjelma, kuitistui Alman rahoituksesta ja toiminnasta 18 %. Leikkausten jälkeen pienin kahdesta ei olisi pysynyt yksin hengissä. Nyt ruotsinkielistä palvelua on edelleen hyvin saatavilla. Kaksikieliset kurssit monipuolistavat tarjontaa mukavasti. Säästöt lyhensivät ja vähensivät kurseja, mutta maksut nousivat. Maksullisella palvelutoiminnalla paikataan menetettyjä kurssimaksutuottoja ja taataan työtä opettajille.

Vapaa sivistystyö muutoksessa – opintopisteet talteen, osaaminen näkyviin

Perinteisesti kansalaisopistoissa isoja aineryhmiä ovat kielten ohella erilaiset kädentaito- ja taideaineet, musiikki ja liikunta. Sama tilanne on Almassakin. Alma on suurin taide- ja muotoilualan oppilaitos toiminta-alueellaan, johon kuuluvat Vaasan lisäksi Laihia ja Isokyrö.

Osaamisperusteinen koulutus tuli kansalaisopistoihin vuonna 2021. Osaamisperusteisesti kuvatuilla kurseilla osallistujilla on mahdollisuus saada opintosuorituksestaan arviointi ja kirjaus kansalliseen opintosuoritusrekisteriin ja siten vaikkapa hyväksi luettua ne muissa koulutuksissa. Kansalaisopistossa hankittu taito CV:ssä, esimerkiksi jokin erityinen käsityötekniikka tai improviisaatio, voi olla hyvä keino erottua työnhaussa.

Osassa kansalaisopistoja osaamisperusteisuus ja ajatus arvioinnista herättivät epäluuloja, mutta

Almassa tartuttiin mahdollisuuteen innokkaasti. Lähes kaikissa opetusaineissa on nykyisin tarjolla osaamisperusteisia kurseja. Osallistujien into saada suoritusmerkintöjä on ollut suurta, ikään tai elämäntilanteeseen katsomatta. Merkintä hankitusta osaamisesta on osallistujalle tunnustus ehkä rakkaan ja työtunteja vaatineen harrastuksen merkityksestä.

Arvot antavat suunnan toiminnan kehittämiseksi

Alma rakentuu kolmen arvon varaan: aitous, hyväksyvyys, mahdollistaminen. Koko henkilöstö on osallistunut arvoperustan luomiseen. Sen vuoksi siihen on helppo tukeutua. Tarvittaessa tarkistetaan, onko suunta arvojen mukainen.

Almassa TaiKon seuraa yhdessä samaan tulosalueeseen kuuluvan Kuula-opiston kanssa tiiviisti valmisteilla olevaa taiteen perusopetuksen lainsäädännön uudistusta. Poikkitaiteellista yhteistyötä tehdään opistojen kesken, mutta paljon myös yli hallinto- ja kuntarajojen, kuten Svenska Kulturfondenin rahoittamassa Skapa-hankkeessa, jossa yhteistyön suuntana on Maalahti. TAYV-suunnitelmat, Erasmus+-vaihdot ja kestävä kehityksen ohjelma ovat tulilla. Kaikissa hankkeissa keskiössä on opettajien ja kurssilaisten osaamisen kehittäminen. Alma on mahdollistaja.

Sannasirkku Autio
johtava rehtori, Alma
Vaasa

Miten olisi vähän lisää sinnikkyyttä?

Annat opiskelijoille tehtävän. Käyt sen läpi suullisesti ja annat tehtävän myös kirjallisena, pilkot ja selität, rohkaiset ja kannustat. Ja toivot parasta.

Osa lähtee nopeasti uppoutumaan tehtävään, hakee tietoa, kirjoittaa, vaihtaa ehkä muutaman ajatuksen toisen yhtä nopeasti tehtävästä kiinni saaneen kanssa. Mahtavaa! Näitä opiskelijoita tuntui kyllä takavuosina olleen enemmän. Mutta opettajan sydän iloitsee näistä kahdesta tavattomasti!

Osa lämpenee hitaammin. On pakko ensin tutkia Face ja Insta ja Snäppi ja TikTok, toki salamanopeasti, ettei opettaja ehdi kulmakarvojen kohotusta pidemmälle. Sitten täytyy katsoa tehtävää ja todeta: en mä ymmärrä, mitä pitää tehdä. Ja opettaja tulee viereen, pilkkoo pilkotut lauseet vielä pienemmiksi, selittää, rohkaisee ja kannustaa. Antaa ensimmäisen etapin, mistä lähteä liikkeelle. Ja niin opiskelijat etsivät kuuliaisesti ensimmäisen etapin, mutta sen etsimiseen menee hiukan aikaa, koska Face tai Insta tai Snäppi tai TikTok kilahtaa ja on ihan pakko, ope, katsoa, kun se voi liittyä vaikka työssäoppimiseen! Opettajan kulmien kohotessa hiusrajaan asti opiskelijat huokaisten jatkavat tehtävän tekemistä.

Osa nyökkää kuuliaisesti, kun opettaja kysyy, onko tehtävä ymmärretty. Opiskelija ottaa tehtävän ja poistuu luvallisesti toiseen tilaan tekemään tehtävää, jota ei voi tehdä, koska ei tosiasiaa ymmärtänyt tehtävää. Tai ei huvittaisi tehdä tätä tehtävää ja siksi tuntuu, ettei ymmärrä. Mutta ei halua kysyä opettajalta lisäohjeita. Tuntuu liian työläältä.

Ja sitten koittaa se hetki, jolloin kokoonnutaan yhteen. On aika tarkastella tehtävää. Kaksi tehtävään uppoutunutta viittaa posket punaisina valmiina kertomaan kaiken tästä tehtävästä. Heillä on PowerPoint-esitykset hienojen kuvien kera ja lähteetkin on muistettu merkitä loppuun. Hitaammin lämpenevät punottavat hiukan enemmän, he olivat valmiita omasta mielestään noin kymmenen minuutin kuluttua siitä kun chattailulta ehtivät tekemään tehtävää, mutta opettaja kertoi, että asiasi-

sältöä pitäisi olla vähän enemmän. Aika ärsyttävää käyttää tällaiseen koko oppitunti. Viimeinen opiskelijaryhmä on hiljaa niin kauan kuin voi ja kysyttäessä toteaa hiukan punaisena ettei tehnyt tehtävää, kun se oli niin vaikea ja ei löytänyt mitään.

Mitä tästä voi oppia? Tai kenen pitäisi oppia? Miten olisi pieni tilannekatsaus; aivan ilmeisesti tehtävästä hyötyivät vain ne kaksi. Millä tavalla nämä kaksi muuta ryhmää (joita on huomattava osa) voisivat ottaa kopin tehtävästä, joka ilmeisesti ei kiinnostanut tippaakaan? Onko kyse siitä, että tiedonhaku on pohjimmiltaan hukassa osalta nuorisoa, vaikka sometus osataan? Vai onko ongelmana huono metodi, pitäisikö kaikessa ottaa käyttöön tiimityöskentely? Entä kun opiskelijat keksivät kysyä tietoa tekoälyltä?

Aina ei voi valita. Elämä ja opiskelu sisältää aineksia, jotka on vaan pureskeltava, vaikka olisi niistä mitä mieltä tahansa. Pureskelu ruokkii ja vahvistaa. Liian isot palat eivät sula tai ne jopa tukehduttavat. Siksi tietoa on hyvä pilkkoa sopivasti. Siksi opettaja etsii yhä uusia keinoja saada opiskelijat ottamaan vastuu ja iloitsemaan oppimisestaan. Mutta sinnikkyyttä se vaatii. Sitä sinnikkyyttä voisi oppilaitoksiin lahjoittaa kilokaupalla. Sinnikkyyttä ja oppimisen iloa, opiskelijoille ja opettajille! Mehän ei Pohjanmaalla luovuteta, eihän!

Helena Kallio
Opettaja, STEP-koulutus
Lapua

Syksyn kouluttajia (vasemmalta alkaen) Päivi Luukkainen, Piia Karjalainen ja Päivi Uro. Kuvasta puuttuu neljäs kouluttaja Mirja Heinonen

Koulutuspilottilla kohti parempaa ryhmänhallintaa

Kokkolassa pilotoitiin syksyllä 2024 uusi koulutus, Ryhmänhallinta ja myönteinen käyttäytymisen tuki yläkoulussa. Koulutus on suunniteltu Kokkolan kaupungin ja Vetelin kunnan sekä Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiön kanssa. Tavoitteena on ollut vastata niihin työrauhan ja motivaation haasteisiin, joita yläluokkien opettajat ja vastuukaiset ovat jo vuosia tuoneet esille.

Koulutuksen sisällöt perustuvat tutkitusti vaikuttaviksi todettuihin menetelmiin, jotka vahvistavat oppilaiden toivottua käyttäytymistä koulussa. Kaiken perustana on myönteinen vuorovaikutus oppilaan ja koulun aikuisten välillä. Tätä vuorovaikutusta

koulun aikuinen rakentaa omien vahvuuksiensa kautta ja näitten vahvuuksien löytäminen ja tunnistaminen on yksi koulutuksen tärkeimmistä tavoitteista.

Myönteisen käyttäytymisen tuki ja ryhmänhallinta koostuu toimivasta vuorovaikutuksesta, sosioemotionaalisten taitojen tukemisesta, käyttäytymisodotusten opettamisesta sekä fyysisen ja pedagogisen oppimisympäristön muokkaamisesta. Näitä teemoja käsitellään koulutuksen kuudessa lähikoulutuspäivässä. Lisäksi koulutukseen kuuluu työssäoppimistehtäviä. Myönteinen, arvostava kohtaaminen sekä turvallinen ja ennakoitava arki lisäävät oppilaiden kiinnittymistä kouluun ja vahvistavat heidän hyvinvointiaan. Hyvinvoiva mieli oppii, ja näin myös oppimistulokset paranevat.

Parhaita tuloksia saavutetaan koko yhteisön yhteisellä työllä. Koulutuksen tavoitteena on tukea yhtenäisen toimintakulttuurin luomista kouluyhteisössä. Pilottikouluilta on pyritty kouluttamaan koko henkilökunta. Koulutukseen osallistuneiden palaute koulutuksen sisällöistä on ollut hyvää. Koulutus on koettu antoisaksi, ajatuksia herättäväksi ja innostavaksi. Hyvää palautetta on tullut myös siitä, että koulutus on nimenomaan räätälöity yläkouluille sopivaksi.

Muutos vaatii aikaa, mutta jo ensimmäiset kyselyt pilottikouluilta ovat osoittaneet, että koulutus tuottaa tulosta. Oppilaiden suhtautuminen kouluun on myönteisempää ja työrauha tunneilla on parantunut. Myös opettajat ovat kokeneet ryhmänhallintataitojensa lisääntyneen. Häiritsevä käytös tunneilla on myös aikuisten mielestä vähentynyt.

Koulutuksen tärkein anti on ehdottomasti ollut yhteinen aika ja jakaminen omien työkavereiden ja muiden kollegoiden kanssa. Kollegiaalisella tuella on ollut työssäjaksamista vahvistava vaikutus.

Jonna Ollikainen
päätoiminen tuntiopettaja,
Isokylän koulu
Kokkola

Verkossa kohtaamisen taidolla perusopetusta laadukkaasti verkkokoulussa -ihan diginä ja tavallisella oppikirjalla höystettynä

Vuonna 2025 Etäkoulu Kulkuri (ent. Ulkosuomalaisten lasten kotiperuskoulu) täyttää jo 50 vuotta. Etäkoulu Kulkuri toimii Kvs-säätiön alaisuudessa (Kansanvalistusseura sr.) tarjoten perusopetusta ulkosuomalaisille lapsille verkkokoulun muodossa.

Verkossa koulu on toiminut vuodesta 2000 alkaen. Iso osa oppilaista opiskelee ulkomailla paikallisessa koulujärjestelmässä. Verkkokoulussa oppii suomea ja sitä käydään suomen kielellä. Oppilaita koulussa on lukuvuosittain n. 500. Osa oppilaita suorittaa koko perusopetuksen oppimäärää Etäkoulu Kulkurissa. Suomalainen perusopetuslaki ei tunnista etäopetusta perusopetuksen yhtenä koulutuksen järjestämisen muodoista tällä hetkellä. Kulkurin rahoitus perustuu harkinnanvaraiseen valtionavustukseen ja vuosittain jännitysmomenttina on ns. "joululahjarahana".

Oppilaat opiskelevat verkkokursseilla, joilla heilä edellytetään lähiohjaajan ohjausta. Lähiohjaaja on yleensä lapsen vanhempi tai muu turvallinen aikuinen. Oppilaat aloittavat opiskelun Kulkurissa suorittamalla Kulkuripassin, jossa ohjataan ja opetetaan verkkokoulussa opiskeluun. Lähiohjaajat suorittavat lähiohjaajan kurssin, jotta he tietävät ja osaavat ne toimet, joita heiltä lähiohjaajina odotetaan. Kurssin pedagogisesta sisällöstä vastaa kelpoinen opettaja, jolla on vahvaa työelämäkokemusta suomalaisessa päiväkoulussa opettamisesta ja hänen tulee hallita opettavan aineensa opsin sisällöt. Koulun kehittämistiimi on laatinut ja kehittää edelleen laatukäsikirjaa, jolla varmennetaan opetuksen laatu kursseittain. Opettajat ovat verkopedagogiikan asiantuntijoita, joilla on paitsi

tekninen osaaminen, niin heillä on ennen kaikkea hallussaan verkossa kohtaamisen taito. Näiden opettajien ydintaitojen avulla oppilaat luotsataan kurssi ja vuosiluokka kerrallaan jopa suorittaen koko perusopetuksen oppimäärän. Koulun henkilöstöä koulutetaan kuukausittain siten, että opettajien verkopedagogiset taidot pysyvät ajan tasalla alati muuttuvassa digiopettamisen maailmassa. Kurssikohtaiset opettajat tapaavat oppilaitaan nettitunneilla, jonne valmistaudutaan ennakko tehtävillä.

Etäkoulu Kulkuri toimii täysin verkkopohjaisena, tällä hetkellä Canvas -verkko-oppimisympäristössä. Jokaiselle perusopetuksen vuosiluokalle on tarjolla opetusta oppiaineittain, suomalaisen perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti. Vuosiluokittain järjestetty oppiainekohtainen opetus on omana verkkokurssinaan, jossa opetuksesta vastaa luokanopettaja tai aineenopettajataustainen oppimisen asiantuntija. Kurssit jakautuvat kuukausikohtaisiin moduuleihin, joissa kussakin on vuorovaikutuksellisia tehtäviä sekä itsenäistä työskentelyä. Digitaaliset oppimateriaalit sisältävät tekstiä, opettajien tuottamia videoita, harjoitus-tehtäviä ja oppimispelejä.

Joissakin oppiaineissa, kuten äidinkieli ja englanti, on opettajan laatiman verkkokurssin lisäksi rinnalla perinteinen fyysinen oppimateriaali. Oppimateriaalit ovat suomalaisilta kustantajilta valittuja, yleisesti päiväkoulussa käytettyjä materiaaleja. Äidinkielessä kustantajan toimittama oppimateriaali on edellytys kurssin suorittamiseksi, mutta oppilaan perhe voi valita, ostaako painetun vai digikirjan. Englannissa fyysisen oppimateriaalin ostaminen on oppilaalle vapaaehtoista, mutta valtaosa oppilaista materiaalin ostaa verkko-opetuksen rinnalle. Kurssien opettajien tuottama opetusmateriaali mukailee ja kulkee rinta rinnan fyysisen opetusmateriaalin kanssa esimerkiksi kertomusten tai tietyn valitun opetusmenetelmän

osalta. Opettajana koen fyysisen oppimateriaalin olevan eduksi kursilla etenemisessä, vaikka toki ilmankin fyysistä oppikirjaa opetussuunnitelman vaatimuksista pystyy suoriutumaan.

Fyysinen oppikirja tuo tarinat, hahmot, sisältösäännöt ja tietyt ohjeet helpommin paperisessa muodossa hahmotettaviksi, vaikka digimateriaalit on laadittu WCAG-kriteereiden, eli verkkosivujen saavutettavuusohjeiden mukaisesti. Jokaisella oppilaalla on omat henkilökohtaiset heikkoudet ja vahvuudet oppimisessaan ja me opettajat tuemme oppimisen etenemistä parhaamme mukaan. Etäkoulu Kulkurissa huomioidaan oppimisen haastei-

*Joissakin oppiaineissa,
kuten äidinkieli ja englanti,
on opettajan laatiman
verkkokurssin lisäksi
rinnalla perinteinen fyysinen
oppimateriaali.*

ta konsultoivan erityisopettajan tuella tapauskohtaisesti esimerkiksi lukemisen tai kirjoittamisen osa-alueilla. Fyysisestä oppikirjasta voi olla helppompaa vaikkapa pilkkoa tekstiä osiin, se ei rasita silmiä samoin kuin sinivaloinen näyttö, eikä sen käyttöön liity teknisiä ongelmia. Tutkimuksellisesti on todistettu fyysisen oppimateriaalin aktivoivan tuntoaistia, parantavan keskittymistä ja ymmärtämistä sekä vahvistaa tiedon omaksumista. Digitaalisen oppimateriaalin taas on todettu olevan saavutettavaa ja aika- ja paikkasitomatonta. Digitaalinen oppimateriaali mahdollistaa oppimisen omatahtisuuden – sitä on mahdollista mukauttaa oppijan tarpeisiin esimerkiksi lukunopeutta säätämällä. Digitaalinen oppimateriaali on mahdollistaa pitää paremmin ajantasaisena, uusimpaan tietoon pohjautuen. Tutkimuksissa on osoitettu, että seka-
muotoinen opetus (eli lähi- ja verkko-opetusta sisältävä) saa aikaan parhaita oppimistuloksia (esim. Means ym. 2009, 2013; Vo ym. 2017)

Etäopetus ei ole vielä tunnustettu opetusmuoto

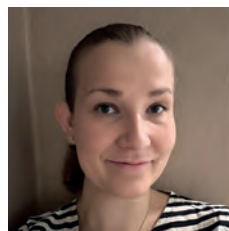
suomalaisessa perusopetuslaissa. Varmasti jokainen opetus- ja kasvatusmaailmassa toimiva tunnistaa verkko-opetuksen mahdollisuudet esimerkiksi koulupudokkaiden saavutettavuudessa tai pitkien etäisyyskies Suomessa. Ehkäpä perusopetuslakia uudistaessa pohdittaisiin etäopetuksen laillistamista vaikkapa kokeilun kautta? Etäkoulu Kulkuri ja Kansanvalistusseura ovat hyvin mielellään mukana perusopetuslain uudistamiseen liittyvissä kekeiluissa tuoden vankkaa kokemusta ja näkemystä. Etäkoulu Kulkuri on laadukas etäopetuksen suunnannäyttävä Suomessa ja kansainvälisesti.

Mainittuihin tutkimuksiin voi tutustua

Means, B., Toyama, Y., Murphy, R., Bakia, M., & Jones, K. (2009). Evaluation of evidence-based practices in online learning: A meta-analysis and review of online learning studies.

Means, B., Toyama, Y., Murphy, R., & Baki, M. (2013). The effectiveness of online and blended learning: A meta-analysis of the empirical literature. Teachers college record, 115(3), 1-47.

Vo, H. M., Zhu, C., & Diep, N. A. (2017). The effect of blended learning on student performance at course-level in higher education: A meta-analysis. Studies in Educational Evaluation, 53, 17-28.

Anne Hautala

KM, HTM
Koulutuspäällikkö, STEP
koulutus
Lapua

Kirjoittaja on erityisluokanopettajataustainen Etäkoulu Kulkurin ylpeä opettaja jo viidettä lukuvuotta.

Suomalainen opettaja
tekee tuloksekasta työtä

Terveiset Arkadianmäeltä
Kansanedustajia tapaamassa

Ajankohtaiskatsaus
Koulutuksessa rahanpuute

Isoveli valvoo
Sähköistä
poissaolokontrollia

Historiaa ajalta ennen Pohjanmaan Opettajaa: Tärpöntikkeli

Tärpöntikkeli oli aikanaan Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan opettajien ammattiyhdistyspiirien tiedotuslehti.

Keski-Pohjanmaa irtautui yhteisestä lehdestä 2004, koska piirin vuosikokouksien ajankohdat eivät sopineet lehden ilmestymisaikatauluihin. Keski-Pohjanmaan piiri alkoi julkaista omaa tiedotuslehteä nimellä Keski-Pohjanmaan Opettajat, ja se ilmestyi printtilehtenä vuoteen 2010 asti. Lehden päätoimittajina olivat Pentti Silvennoinen ja Mikko Metsäranta sekä ilmoitussihteerinä Riitta Koukkari.

Tärpöntikkeli jäi pelkästään Etelä-Pohjanmaan ammattiyhdistyspiirin tiedotuslehdeksi, ja sitä toimitti Lasse Mansikka-aho. Piiri käsitti Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntien yleisivistävät opettajat. OAJ:n Pohjanmaan alueyhdistyksen syntymisen myötä Tärpöntikkeli-lehden

nimi vaihtui Pohjanmaan Opettajaksi. Keski-Pohjanmaa palasi mukaan yhteiseen lehteen vuonna 2013, jolloin Pohjanmaan alueyhdistys laajeni entisen Vaasan läänin alueen suuruiseksi.

Tärpöntikkeli-sanalla on monta merkitystä. Sana on peräisin ranskan kielen sanasta perpendiculaire (suom. perpendikkeli = kohtisuora). Sanalla tarkoitetaan kohtisuoran lisäksi myös kellon heiluria tai liipotinta. Muita merkityksiä ovat rauhaton ja levoton henkilö, aikaansaava ja toimielias ihminen tai kaikkietävä ja itseriittoinen henkilö.

Oheisissa lehtileikkeissä näkyy mainintoja, että tämä Keski- ja Etelä-Pohjanmaan piirien yhteinen lehti ilmestyi Tärpöntikkeli-nimisenä vuodesta 1987 lähtien. Lehdelle oli haettu nimeä nimikilpailun avulla. Nimiehdotuksia tuli, mutta ehdotuksia pohtinut toimikunta ei syytynyt kilpailun tuomista ehdotuksista. Toimituskuntaan kuulunut Pertti Laitila keksi ja ehdotti Tärpöntikkeli-nimeä. Se hyväksyttiin, koska siihen katsottiin sisältyvän tiedotukseen liittyvää symboliikkaa: piirin tulisi olla vireä ja aina liikkeessä kuin kellon heiluri. Tärpöntikkelin kansikuvassa näkyvän logon suunnitteli ja piirsi härmäläinen Jaakko Kontola.

Mikko Metsäranta ja Sami Peltoharju

KOKOUSKUTSU

OAJ:n Pohjanmaan alueyhdistys ry:n vuosikokous pidetään tiistaina 8.4.2025 Härmän Kuntokeskuksessa.

Ruokailu klo 17.00, ilmoittautumiset klo 17.30 alkaen. Varsinainen kokous alkaa klo 18.00.

OAJ Pohjanmaa maksaa oman auton käytöstä Vessin mukaan, huomioiden matkustussäännöt. Matkustakaamme yhdessä!

Tarjoilun vuoksi pyydämme ilmoittautumiset 24.3.2025 mennessä sähköpostitse: niina.suokas@oajpohjanmaa.fi, mielellään yhdistyksittäin.
Erityisruokavalioista pyydämme saada tiedon ilmoittautumisen yhteydessä.

Kokousmateriaali linkitetään OAJ:n nettisivuille huhtikuun alussa. (www.oajpohjanmaa.fi)

Ohjelma

Avaus puheenjohtaja Kari Nieminen
Huomionosoitukset

I Kokouksenjärjestäytyminen

1. Valitaan kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri
2. Valitaan pöytäkirjantarkistajat ja ääntenlaskijat
3. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. Vahvistetaan kokouksen työjärjestys

II Varsinaiset kokousasiat

5. Käsitellään hallituksen laatima kertomus vuoden 2024 toiminnasta
Ehdotus: Hyväksytään.

6. Käsitellään yhdistyksen tilit tilivuodelta 2024 ja tilintarkastajien lausunto sekä päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä
Ehdotus: Hyväksytään tilinpäätös ja myönnetään vastuuvapaus

7. Hyväksytään yhdistyksen vuoden 2025 toimintasuunnitelma

Ehdotus: Hyväksytään.

8. Määrätään hallituksen puheenjohtajan ja muiden jäsenten kokouspalkkiot ja matkakorvaukset sekä tilintarkastajien palkkiot vuodelle 2025
Ehdotus: Kokouspalkkio 50 €/kokous (hallitus, työvaliokunta, jaostot), sähköpostikokous 25 €/kokous, kilometrikorvaukset VES:n mukaan ja tilintarkastajan palkkio laskun mukaan.

9. Määrätään jäsenyhdistysten henkilöjäsenten tai niiden alayhdistysten henkilöjäseniltä kannettavien jäsenmaksujen suuruus vuodelle 2026
Ehdotus: 0,02 % bruttopalkasta ja perintä OAJ:n kautta, paitsi FSL, YLL, SMOL ja TOOL jotka maksavat jäsentensä jäsenmaksut

10. Hyväksytään yhdistyksen talousarvio tilivuodelle 2025

Ehdotus: Hyväksytään.

11. Valitaan hallituksen puheenjohtaja seuraavaksi toimikaudeksi

12. Valitaan hallituksen jäsenet ja kullekin henkilökohtainen varajäsen seuraavaksi toimikaudeksi

13. Valitaan kaksi tilintarkastajaa ja kaksi varatilintarkastajaa tarkastamaan vuoden 2026 tilejä ja hallintoa

Ehdotus: Valitaan KHT-tilintarkastusyhteisö Ernst & Young

14. Ajankohtaiskatsaus: Kaj Raiskio, OAJ:n järjestöpäällikkö

15. Käsitellään muut mahdolliset asiat

Seinäjoella 8.1.2025

Hallitus

Kari Nieminen
puheenjohtaja

Paula Kotirinta
sihteeri

MÖTESKALLELSE

Årsmötet för OAJ:s regionförening i Österbotten rf hålls på tisdag den 8 april 2025 på Härmä Spa Hotel. Servering från kl. 17.00, emottagning av anmälningar från kl. 17.30. Mötet börjar kl. 18.00.

OAJ Österbotten betalar reseersättningar i enlighet med resereglererna. Låt oss resa tillsammans!

Tga serveringen ber vi anmälan + specialkost senast den 24 mars 2025 niina.suokas@oajpohjanmaa.fi

Mötesmaterialet hittas på www-sidan i början av april. (www.oajpohjanmaa.fi)

Program

Mötet öppnas: ordförande Kari Nieminen
Uppvaktningar

I Organisering av mötet

1. Val av ordförande och sekreterare.
2. Val av protokolljusterare och rösträknare.
3. Lagenlighet och beslutförhet.
4. Fastställande av föredragningslista.

II Mötesärenden

5. Godkännande av verksamhetsberättelse för år 2024.
Förslag: Godkänns.
6. Föreningens bokslut och revisionberättelsen för räkenskapsåret 2024 samt fastställande av bokslut och beviljande av ansvarsfrihet.
Förslag: Godkänns bokslutet och beviljas ansvarsfrihet
7. Godkännande av verksamhetsplan för år 2025.
Förslag: Godkänns.
8. Styrelseordförande och övriga styrelsemedlemmars mötesarvoden och reseersättningar samt revisorsarvoden för år 2025.
Förslag: Mötesarvode 50 € / möte (styrelse, arbets-

utskott och sektion), e-postmöte 25 € / möte, kilometerersättningar enligt TKA och revisorsarvoden enligt räkning.

9. Fastställande av medlemsavgifter för år 2026.

Förslag: 0,02 % av bruttolön och inkassering via OAJ utom FSL, YLL, SMOL och TOOL, som ersätter medlemmarnas medlemsavgifter enligt överenskommelse.

10. Godkännande av budgetförslag för år 2025.

Förslag: Godkänns.

11. Val av styrelseordförande för följande verksamhetsperiod.

12. Val av styrelsemedlemmar och suppleanter för följande verksamhetsperiod.

13. Val av två revisorer och revisorsersättare för år 2026.

Förslag: Väljes CGR-revisor Ernst & Young.

14. Aktuellt: Kaj Raiskio, OAJ:n järjestöpäällikkö

15. Behandling av eventuella övriga ärenden.

Seinäjäki 8.1.2025

Styrelsen

Kari Nieminen
ordförande

Paula Kotirinta
sekreterare

Yhteystiedot 2025

Hallitus:

Kari Nieminen
puheenjohtaja
0400 906 310
Seinäjoki
kari.nieminen(at)seinajoki.fi

Monia Lindholm
vice ordförande
Nykarleby
monia.lindholm(at)ein.fi

Heli Katajamäki
varapuheenjohtaja
Tervajoki
heli.katajamaki(at)uwasa.fi

Mika Nurminen
varapuheenjohtaja
Vaasa
mika.nurminen(at)sedu.fi

Marika Horila
varapuheenjohtaja
Halkosaari
marika.horila(at)seinajoki.fi

Paula Kotirinta
sihteeri ja jäsen
Kurikka
paula.kotirinta(at)kurikka.fi

Veli-Matti Kukkola
jäsen
Kannus
veli-matti.kukkola(at)edu.kannus.fi

Tiina Hagström
jäsen
Kokkola
tiina.hagstrom(at)edu.kokkola.fi

Soili Vuollo
jäsen
Kokkola
soili.vuollo(at)centria.fi

Stefan Träskvik
medlem
Närpes
stefan.traskvik(at)narpes.fi

Anne Kärki
jäsen
Vaasa
anne.karki(at)edu.vaasa.fi

Pia Latomäki
jäsen
Lapua
pia.latomaki(at)lapua.fi

Kyösti Pihlajamäki
jäsen
Hernesmaa
kyosti.pihlajamaki(at)soini.fi

Jarkko Piikkilä
jäsen
Seinäjoki
jarkko.piikkila(at)seamk.fi

Heikki Luoma
jäsen
Kauhajoki
heikki.luoma(at)kauhajoki.fi

Seppo Säätelä
jäsen
Vaasa
seppo.saatela(at)yrkesakademien.fi

Alueasiamies:

Pia Latomäki
040 842 1484
Lapua
pia.latomaki(at)lapua.fi

Toimihenkilöt:

Paula Kotirinta
sihteeri
Jalasjärvi
paula.kotirinta(at)kurikka.fi

Sami Peltoharju
viestijä
Vaasa
oajpohjanmaa(at)gmail.com

Lisa Ström
somevastaava
Kokkola
lisaoajp(a)gmail.com

Valtuutetut:

Nancy Back
FSL
Kokkola
nancy.back(at)edu.kokkola.fi

Maija Huuki-Anthopoulou
OAJ-YSI
Kannus
maija.huuki-anthopoulou(at)edu.kannus.fi

Monika Koivumäki
VAKA
Vaasa
monika.koivumaki(at)edu.vaasa.fi

Paula Kotirinta
OAJ-YSI
Kurikka
paula.kotirinta(at)kurikka.fi

Jussi Kuoppala
AO
Seinäjoki
jussi.kuoppala(at)sedu.fi

Pia Latomäki
OAJ-YSI
Lapua
pia.latomaki(at)lapua.fi

Tiina Hagström
OAJ-YSI
Kokkola
tiina.hagstrom(at)edu.kokkola.fi

Jussi Majjala
OAJ-YSI
Alavus
jussi.majjala(at)netikka.fi

Jaakko Syrjänen
OAJ-YSI
Kauhajoki
jaakko.syrjanen(at)kauhajoki.fi

Maarit Marjusaari
VAKA
Kokkola
maarit.marjusaari(at)kokkola.fi

OAJ:n hallitus:

Pia Latomäki
Lapua
pia.latomaki(at)lapua.fi

OAJ:n Pohjanmaan aluetoimisto

Kauppapuistikko 4 as 20
65100 Vaasa
www.oajpohjanmaa.fi

Järjestöassistentti Niina Suokas
niina.suokas(at)oajpohjanmaa.fi
050 470 1199

POHJANMAA
ÖSTERBOTTEN

OAJ